

Debreceni Ítéltábla

Bf.II.243/2021/7.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2021. június 28. napján megismételt másodfokú eljárásban tartott tanácsülésen meghozta a következő

végzést:

A különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen, bünszövetségben elkövetett költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt ... és társai ellen indult büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2020. június 19. napján kihirdetett 9.B.209/2018/111. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett I. r., II. r., ... IV. r., ... V. r., VII. r. és VIII. r. vádlottak vonatkozásában helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 7.200 (hétezer-kettőszáz) forint II. r. vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

A másodfokú végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A törvényszék a rendelkező részben írt ítéletében bűnösnek mondta ki

- I. r. vádlottat
- a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, felbujtóként elkövetett költségvetési csalás büntettében,
- a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő, felbujtóként elkövetett költségvetési csalás büntettében, és
- a Btk. 345. §-ában meghatározott, felbujtóként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében,
- II. r. vádlottat
- a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettében és
- a Btk. 345. §-ában meghatározott, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében,
- III. r. vádlottat
- a Btk. 396. § (1), a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettében és
- a Btk. 345. §-ában meghatározott, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében,
- IV. r. vádlottat

- a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás bűntettében,
- V. r. vádlottat
- a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében
- és 2 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében,
- VI. r. vádlottat
- a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében és
- a Btk. 345. §-ában meghatározott, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében,
- VII. r. vádlottat
- a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében és
- 2 rb., a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében,
- VIII. r. vádlottat
- a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében.

[2] Ezért I. r. vádlottat halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 500 ezer forint végösszegű pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette.

II. r. vádlottat halmazati büntetésül 1 év 4 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 270.000 Ft végösszegű pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

III. r. vádlottat halmazati büntetésül 2 év, börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 300.000 Ft végösszegű pénzbüntetésre és 5 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette.

IV. r. vádlottat 480.000 Ft összegű pénzbüntetésre és 3 évre a gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte.

V. r. vádlottat halmazati büntetésül 1 év 4 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 3 év könyvelői foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

VI. r. vádlottat 480.000 Ft végösszegű pénzbüntetésre és 3 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte.

VII. r. vádlottat halmazati büntetésül 1 év 4 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 3 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

VIII. r. vádlottat 1 év, börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 3 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

Rendelkezett a pénzbüntetések meg nem fizetése esetére azok szabadságvesztésre való átváltoztatásáról, és a szabadságvesztés büntetések utólagos végrehajtásának elrendelése esetére meghatározta a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

Rendelkezett továbbá a lefoglalt iratokról és adathordozókról, valamint kötelezte a vádlottakat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletét az ügyész valamennyi vádlott tekintetében tudomásul vette.

[4] I. r., II. r., IV. r., V. r., VII. r. és VIII. r. vádlottak és védőik elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében fellebbeztek.

[5] Az ítélet III. r. és VI. r. vádlottakkal szemben első fokon jogerőre emelkedett.

[6] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.137/2018/5. számú átiratában indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a fellebbezéssel érintett vádlottak tekintetében tanácsulésen hagyja helyben.

[7] A védők fellebbezésüket írásban indokolták a következők szerint:

[8] I. r., II. r. és IV. r. vádlottak védője kifejtette, hogy a tanúk vallomása nem igazolja, hogy a vádlottak elkövették a terhükre rótt bűncselekményt. Olyan munkavállalók kerültek kihallgatásra, akik nem tudták, hogy ki a tényleges munkáltató. Tévesen állapította meg a törvényszék, hogy I. rendű vádlott volt az Kft. tényleges irányítója. A konzorciumi szerződés, bizonyító ereje sokkal erősebb mint a közvetett vallomásoké. A létrejött és megvalósult szerződésekkel semmilyen probléma nem volt, így téves az elsőfokú bíróság következtetése, mely szerint a különböző cégek között látszat szerződések születtek.

V. r. vádlott nyomozás során tett vallomását eljárási szabálysértések miatt nem lehetett volna elfogadni. A titkos információgyűjtés keretében történt lehallgatások során nem rögzítettek olyan beszélgetést, amely a jelen ügy vádlottjaira vonatkozott volna. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan. Ezért indítványozta az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és I. r., II. r. és IV. r. vádlottak felmentését.

[9] V. r. vádlott védője rámutatott, hogy az e vádlott védőjeként kirendelt ügyvéd összeférhetetlen volt, mivel az jogi képviselőjeként 2016. december 16. napján került kirendelésre. Jelenleg is a Kft. jogi képviselője. Védői kirendelésének hatálya pedig 2018. január 4. napjáig fennállt. Ezért e vádlott gyanúsított ki hallgatása alkalmával védői minőségben nem járhatott volna el, úgy kell tekinteni hogy a vádlottnak nem volt védője. Mivel az eljárásban a védelem kötelező, a gyanúsított ki hallgatások az eljárási törvény megsértésével történtek, így ezek nem értékelhetők bizonyítékként.

Továbbá a terhelt következetesen tagadta a terhére rótt bűncselekményt, szándékosságára semmilyen adat vagy tény nem merült fel. Ezért elsődlegesen a vádlott felmentését indítványozta.

Másodsorban a vele szemben kiszabott büntetés enyhítését kérte, a foglalkozástól eltiltás mellőzését.

[10] VII. r. vádlott védőjének álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a vádelv sérelmével állapította meg, hogy e vádlott szándéka a jogtalan költségvetési előnyök biztosításához való segítségnyújtás volt. A vádirat és annak módosítása ugyanis nem tartalmaz az elkövetési magatartás kifejtésének idején fennálló szándék tartalomra vonatkozó megállapítást, a tudati tényeket nem közli. A jogellenességre vonatkozó megállapítást sem része e vádlott cselekvősege leírásának a vádiratban. Az elkövetési magatartás tudattartalom nélküli felemlegetése nem eredményezhet törvényes vádat.

A vádirat alapján nem egyértelmű, hogy mi a vád tárgyává tett cselekmény, mert nincs pontosan körül írva. Az elsőfokú bíróság nem is indokolta meg, hogy álláspontja szerint miért törvényes a vád. A törvényes vád hiányában nincs értelme a bizonyítékok értékelésének.

Ezen túl logikailag téves az a következtetés, mely az újabb és újabb tettesi elkövetőkkel való szándékegységre vonatkozik.

Elsődlegesen mindezek miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését indítványozta. Másodlagosan VII. r. vádlott felmentését kérte.

[11] A Debreceni Ítéltábla a 2020. november 2. napján tartott tanácsülésen meghozott Bf.II.415/2020/15. számú végzésével a Debreceni Törvényszék ítéletét a fellebbezéssel érintett I. r., II. r., IV. r., V. r., VII. r., VIII. r., valamint a fellebbezéssel nem érintett III. r. és VI. r. vádlottak vonatkozásában is hatályon kívül helyezte és a Debreceni Törvényszéket új eljárásra utasította.

[12] A Kúria a 2021. május 11. napján kelt számú végzésével az ítéltábla végzését hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot az eljárás lefolytatására utasította.

[13] Az ítéltábla a védelmi fellebbezésének elintézésére a büntetőeljárásról szóló 2017.évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdése szerinti tanácsulást tűzött ki.

[14] A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a fellebbezéssel érintett vádlottak vonatkozásában a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírálta. Ennek megfelelően az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett (teljes revízió). A Büntetőeljárás törvényben főszabály a teljes körű felülbírálat, azonban a törvény a korlátozott fellebbezéshez igazodva megteremti a részleges revíziót is büntetőjogi főkérdésekben (pl. szankció). Jelen esetben a védelmi fellebbezések a megállapított tényállást és a bűncselekmény minősítését is támadták, ezért a korlátozott felülbírálatnak eljárási akadálya volt, ami kötelezően teljes revíziót vont maga után.

[15] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem abszolút eljárási szabálysértést [Be. 608. § (1) bekezdés a-f) pont], sem olyan relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1), (2) bekezdés], mely az érdemi felülbírálatot kizárná, vagy amelynek kiküszöbölésére bizonyítást kellene felvenni.

[16] A védők által a másodfokú eljárásban felvetett eljárási kérdéseket a törvényszék kimerítően vizsgálta, és meggyőző indokolással vetette el mind V. r. vádlott nyomozás során tett vallomásának bizonyítékként való fel nem használhatóságára, mind pedig a törvényes vád hiányára vonatkozó kifogásokat.

[17] A törvényszék a Be. 163. § (1), (2), (3) bekezdésében írt ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és megalapozott tényállást állapított meg, mely a Be. 591. § (1) bekezdésében írt tényálláshoz kötöttség elvéből eredően a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[18] Az elsőfokú bíróság az ügy helyes megítélése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, a logika törvényei szerint kifogástalanul értékelte. Következtetései perrendszerűek és a hibátlanul értékelt bizonyítás anyagán nyugszanak. A törvényszék vizsgálta a vádlottak vallomását, melyek részben a vádat támogató terhelő bizonyítékot jelentettek. Értékelés körébe vonta a személyi bizonyítás során

a lényeges tanúvallomásokat, a szakértői bizonyítást is a szükséges részletességgel folytatta le, és nem maradt el a meghatározó tárgyi és okirati bizonyítékok mérlegre tétele sem.

Példa értékűen értékelte a kihallgatott munkavállalók vallomásait, és igen meggyőzően indokolta, hogy miként támasztották azokat alá az egyéb tanúk és kiemelten az ukrán állampolgárságú cégvezetők vallomásai, a részletesen elemzett okiratok, továbbá, hogy mindezek miként erősítették V. r. vádlott nyomozás során tett, önmagára és valamennyi vádlott társára nézve terhelő vallomását.

Mindezek alapján indokoltan rögzítette, hogy az Kft. képviselőjében eljáró II.r., III.r. és IV.r. vádlottak, a II. és IV.r. vádlottak I.r. vádlott rábírására, V.r. valamint a Kft. képviselőjében eljáró VI.r., a Kft. képviselőjében eljáró r VII.r. és a Kft. képviselőjében eljáró VIII.r. vádlott előzetes tudtával és segítségével, az Kft. által ténylegesen foglalkoztatott munkavállalók járulékalapja után személyi jövedelemadó és járulékok adónemekben, rendszeres haszonszerzésre törekedve, 2013. március és 2015. május közötti időszakban elmulasztotta bevallási és befizetési kötelezettségét. II.r. vádlott, I.r. vádlott rábírására, továbbá III.r. vádlott fiktív számlák könyvelésbe történő beállításával okoztak további vagyoni hátrányt a központi költségvetésnek áfa adónemben.

Különös gonddal vizsgálta a vádlottaknak a tényállásban leírt cselekményekkel kapcsolatos tudattartalmát is.

Az elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság – megalapozatlansági hibát nem észlelve – megalapozottnak tartotta, melyre érdemi döntés volt alapítható. A másodfokú eljárásban főszabályként a tényálláshoz kötöttség elve alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás az irányadó, melynek elvi alapja, hogy a bizonyítékokat közvetlenül megvizsgáló és széleskörűen értékelő elsőbírósági fórum minősül a ténybíróságnak. A tényálláshoz kötöttség elve alól kivétel, ha a tényállás megalapozatlan. A megalapozatlanságnak a Be. 592. § (1), (2) bekezdésében írt okai azonban nem voltak megállapíthatók. Sem felderítetlenség, sem érdemi hiányosság nem volt tetten érhető, mint ahogy iratellenesség és helytelen ténybeli következtetések sem. Az elsőfokú bíróság okszerű bizonyíték-értékelő tevékenysége a másodfokú eljárásban nem mérlegelhető felül.

A védelmi fellebbezések a bizonyítékok törvényes értékelésének támadásán keresztül vitatták a tényállás megalapozottságát, mely az eljárási törvény kizáró rendelkezése folytán eredményre nem vezethetett.

[19] Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a perorvoslattal érintett vádlottak bűnösségére és a cselekmények minősítése is megfelel az anyagi jognak.

[20] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket helyesen feltárta, azonban azt az ítéltábla kiegészíti az eljárás elhúzódásának tényével. Ez nem egyenlő az időmúlás enyhítő tényezőként történő értékelésével.

Az Alaptörvény a tisztességes eljáráshoz való jogot és az annak részét képező „észszerű határidő” követelményét két cikkében rögzíti. A hatósági eljárások vonatkozásában az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék”. A bírósági eljárások tekintetében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint „mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és a kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.” Az ésszerű határidőn belüli eljárás követelménye ennek következtében a hatóságokra és a bíróságokra egyaránt vonatkozik.

A büntetőeljárás elhúzódása felelősségi kérdés is. Egy hosszú ideig tartó eljárás is eleget tehet az ésszerű határidő követelményének, míg egy abszolút tartamában rövidnek látszó eljárás

ugyanakkor megsértheti az alaptörvényi elvárást. Az eljárás elhúzódásának fogalma magában foglalja azt, hogy az eljáró bíróság a büntetőeljárás valamely szakaszában inaktivitást mutatott és a lefolytatott eljárás nem minden részletében tükrözi azt az erőfeszítést, amelyet a bíróság az észszerű határidőn belüli elbírálás érdekében kifejtett. Az időmúlás helyett az elhúzódó eljárásra utalás tehát az ügyben eljáró bíróságok (hatóságok) azon tétlenségének az elismerése, amelyet az eljárás egyes szakaszaiban tanúsítottak. Ez a fajta - a vádlottaknak fel nem róható - tétlenség már csak a járványügyi helyzet miatt is megállapítható. Annak megállapításához nem szükséges, hogy az a bíróságnak felróható legyen.

A fenti tény megállapítása tovább indokolta valamennyi vádlott esetében az enyhítő szakasz alkalmazását, és a szabadságvesztés büntetések végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését. Az eljárás elhúzódása miatt őket ért hátrányokat ezen kedvezményekkel kiküszöbölte az elsőfokú bíróság, de az megfelelően kompenzálta a másodfokú eljárás elhúzódását is. Mindezek figyelembe vételével a törvényszék a fellebbezéssel érintett vádlottakkal szemben a büntetési céloknak megfelelő, a büntetéskiszabási elvekkel összhangban álló, tetтарыыos büntetéseket szabott ki, melyek szükségesek, egyben elégségesek és megfelelnek az egyéniesítés elveinek is. A büntetések egyik jogorvoslattal élő vádlottnál sem túl szigorúak, lényeges enyhítésükre az ítéltábla nem látott alapot, ezért a védelmi fellebbezések az enyhítésre irányulóan sem voltak alaposak.

[21] Az elsőfokú bíróság a vádlottak feltételes szabadságra bocsáthatóságáról, a lefoglalt bűnjelekről és a felmerült bűnyügyi költség viseléséről mindenben a törvénynek megfelelően döntött.

[22] A fentiekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Be. 604. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával helybenhagyta.

[23] Az ítéltábla a másodfokú eljárásban a kirendelt védői közreműködéssel kapcsolatban felmerült bűnyügyi költséget a Be. 613. §. (1) bekezdése alapján állapította meg, és azt az azzal érintett II. r. vádlott viseli.

[24] Az ítéltábla jelen határozata elleni fellebbezést a Be. 615. §. (5) bekezdése zárja ki.

Debrecen, 2020. június 28.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Gömöri Olivér sk. előadó bíró, Dr. Toma Attila sk. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 9.B.209/2018/111.sz. ítélete a fellebbezéssel érintett I.r., II.r., IV. r. V.r., VII.r., VIII.r. vádlottak vonatkozásában a másodfokú határozat által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2021. június 28.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke